

ХАЬИАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 141 (7526) ● Сэтгэний 27 күнэ, Суббота ● Сыната 25 солхуобай

Российской Федерация Федеральнай Мунһааһын
Федерациятын Сэбиэтигэр депутатка кандидат,
Саха Республикатын Президентэ Николаев Михаил Ефимович
БЫҮБАР ИННИНЭЭБИ ПЛАТФОРМАТА

Күүндү дьонум-сэргэм!

1993 снл ахсынны 12 күнүгэр
Российскай Федерация Федераль-
най Муһуарын уонна Саха Рес-
публлкаатын Сокуону таһаарар
Муһуарын (Ил Түмэни) быһаар-
дааһын итээннэ Россияскай Фе-
дерация саага Конституциятын
бигэрийэҥэр референдум ыһтыл-
лаары тураллар.

Федеральный Мунхуа Федерацийн сэбиатынхэр мин кандидатурабын туруорбут предприниматель, тариаталар, үөрэх заведение-ларын коллективтарын уонна бидьбардааччылар бөлөхтөрүн этинээрин ыдыныым итинэн бааллотировкаларга собууламмин биэрэ-мин.

Иниг сыллаарыта, 1991 сыл ахсынны 30 күнүгэр, миң элбиги дуулуургутуван Саха Республикатын Президиеннан ташылдыбытым. 1991 сыллаагы президент быһаарын иһиниги республика норуотугар бэйэ программанын эппиким, ол иэ хоһооно манньыктарга этэ:

— Унук Хоту дойду уратыларын
учуоттаан экономичеснай реформа-
ны уонна рынок сыһыаннарыгар
инириини халбага суох олоххо
кылларнига, республика экономи-
ческай өртүгүн тутулуга суох буо-
дуутун хаачыыйнига;

— Российской Федерация састаавыгар республика государственно-быт уоксатига;

— иницици сайышчылары, кунн
духовнай уонна интеллектуальной-
культурнай уонна материалнай өр-
тунэн байытты сымаларын иници-
тутууга, республика поруоттарын
барырыаларыгар усулуобуяны
уоскуттигэ;

— туруктаах гравитанскай ойдо-
бууны хааччыйгыга, эйэни уонна
нациллар икки ардыларынаагы сы-
һаннаар, дьүөрэлэһиннэлэрин харыс-
тааһынгга;

— республика тэн уонна хардары та барыстаах аан дойдутаагы эртэн-экономикаһескай уонна культурнай энбэстэргэ тахсытыгар аан дойду цивилизациятыгар кини инитигэр усуллубуйаны үөскэтигэ

Бүтэнцабыллаах дэвсгэр-сэргэм элчиг бидэ сэмдэргыг курдун, сэрүүн хайысхаларга програмжым бэлдхэннэлаларэ толорулаллар. Президентээлнннм боломжочуйатын бидингиг болдожо бүтүүр дээрэ биэрэг түмээн ырытан өгөрбү стратегическай програмжыатын толорууга элчигниг ынта, Правнэгельствонгэ уолна республика сайн

парламентын хятта бииртэ үлэлнэх-
лнх.

1991 снл ахсынньтаагы быыбар кэинтэн ааспыт иккн снлга Саха сирин дьон республика салалтатын политиката дьоннор уйгуларын эвэрчигийдэ, рынокка киирин чарахан сүүсүх кэмтэр нэһилэниини социальнай көмүскээһинигэ туһайыллыбыт, республика элбэх национальнаахтар норуотун бардардар уонна Россияны кытта үтүс үйэҕэ үтүс буолбут сибээстэри бөдөрөтөтөр сүрүн сыаллаах политика буоларын итэрэйэр кыахтаах этилиэ.

Мин биэр дойдулаахтарбар биниги обществобыт чэлгийэ сайдарыгар туһууар биниги оһуһубуттар» иһэ да быһааны суохтаабын, миннэ дойдуу обществовоттар дойдунунаах министэни ыларын ситиһиннэрэ сааһа суохтаабын куруутун быһаары сатыыбын. Республика нуруутун уйгулаах олоҕо хас биринди киһи айымньылаах, дьаныардаах үлэтинэн ситиһиллэрэ, Саха Республикатын, миннэ талааннаах нуруутун дьыһыах дьыһалалар, үлэҕэ ситиһиллэр уонна интеллектуальнай сайдыы албан аатырдыахтара.

Республика үрдүк дуоһунастаах
лиһитэ Российской Федерация Фе-
деральнай Мунһаар Федерация
Сэбиэтин депутатыгыл быһыытынан
инирдэһиң маанык кэмхтары
ылдах этэ дии санһыбын:

— Россия парламентин Үөһээни палататыгар Саха Республикатын үгүс националисткаах норуотун сирэйдэн көрдөргөс уонна иннилэтиттэн Россия бүтүүнүн боллуруостарын быһаарсарга, дьынгызы правовою, биир кэллм, нүүстээх уонна чэлгий сайдар государство итээһэ аан дойду бас-көс державатын быһымытынан Россия Федерацията сүһүөдүр турарыгар бары өртүгүн көмөлөһөргө;

— Российскай Федерация Федеральнай Муунууатын табыктынар Саха Республикатын государственнайын дьыһыахтэн: биһэргэтэр политикаҥы салгыырта;

—Федераци Сэбиэтэ Россия Федерацинта дьалайар предметтаригэр Федеральнай сокуоннары уонна Россия Федерацинтын итээнэ кини субъектара холбуу дьалайар предметтаригэр Федеральнай сокуоннары билирээһинигэр Саха Республикатын интэриэстэрэ نامтатылыыбатарыын туһугар бары күһүү уураарга.

Бийнги олохгүй уйгутун уонга
кадар камига эрэдлээх буолуутун

мэнтэтэ – Российский Федерацияны нхтат исторический сибхэйн бэ-
дэгдэтүүгэ. Бийиги дыннээх феде-
рализм идеягыг бэринилээхлэт
уонна улуу Россия государствоты
податическай туруктаах буолуу, на-
циональностар ийи ардыларыг
өйдөхүү уонна республикаларга
итээнэ атын регионнарга граж-
данскай эйэ сүтүгүгэр нүүстээх уон-
на биэр ирдим буолуоба дээн а-
абыт. Ол нийн бийиги Российский
Федерация Президентэ Б. Н. Ельцин
демократическай уларыһылары
уонна экономическай реформаны
дирингэтэргэ, Россия государствен-
поһын босгорторго туһайыаллабыт
дуулуурун ойүүбүт. Ол нийн Саха
сприн дьонугар, сиң бэры россияна-
рга курдук, Российский Федера-
ция саҥа Конституциятын быра-
һыаһын киһи дыннээх бырааһта-
рын уонна көнүлээрин мэктиэллэр
киһи бэйэтигэр дүөрөллөх олоххо
дуулуһуутун ойүүр сүрүн бала-
һааннаалара чүгастар.

Мин айылда уратылаах усулуу-
буйатыгар олорор дьон кылалара-
ра уонна проблемалара ити кыра-
хаттары учуоттаан быһаарыллал-
рын иһин халбоннаабакка тубарып
Мин үлөбөр, республика Правитель-
ствотын үлэтигэр сүүрүн бастакы
тутуллааччылартав биһрдэстэринэн
чугастаабы көмгэ «Уһук Хоту си-
ройуоннарыгар уонна аһа таһа-
малдаһит сирдэргэ үлэһин уонна
олорор дьоннорго государственнай
эксплуатациялар уонна компенса-
циялар тустарынан» Российскай
Федерация Союзунун дьыг дьыа-
латыгар олоххо киллэрингэ хар-
дыллар буолуохтара. Ону ыһаарыт
биһиги кырата суох дуулуурбутун
биһрбиппит итинэнэ оһу олоххо
киллэрин Саха сирин дьонун со-
циальнай көмүскэллэргэ биллэрдик
көмүскэһүгэ.

Планета арктической зоны
сообществам нунуо биинги рес

публика аан дойду экономикакай систематыгар уонна цивилизациятыгар киирэрлэр кээһини өссө күүһүн талар харааларга табыстыбыт. Олору көдүүсүтүүхтү туһаннахха наада.

Ытыктабыллах батырдаачылар!

Мин эгнэнийг Российский Федерация Федеральнай Муниабын уонна Саха Республикатын Сокуону таһаарар Муниабын (Ил Түмөй) бэйэбэрдарыгар нэхтөөхтүк кыттарыстыгар ыгырабын. Бары биирээ буюулохтут — Россияны уонна хаан-уруу республикабытын барбардыхпыт!

М. Е. Николаев Саха Республикатын Көм-
ситуцуната ылылларыгар тыл этэр.

Улуус дьахталларын XVI
конференциятын республика
бары дьахталларыгар,
ийэлэргэ **ЫҢЫРЫҢТА**

Хаан уруу Сахабыт Республикатын бары дьахталлара, ийэлэрэ! Күндү ыраах уонна чугас дьүөгэлэрбит!

Сахи норуотун олохун-
доттоһун тэсептээхтик
тарйиһы уонна правовой
төрүккэ тирэҥирин, кэлэр
көлүөнэлэр иннилэригэр
көһи тодоһун самайы эи-
ниэтээх балаһатын бы-
һаарыһа тийһи калдыһыт.
Бүүтүгү күн норуоту
сага үтүө саралааһына-
рынан күүрдүбүт уонна
итэҕэллэп политической,
государственной деятель-
гэ хаһаангытааһар даҕаны
наадыһар, онуук көһи
баһыллыр көһүлүүр оруу-
ла үрдүүрүн ирдэһэр, эр-
эйэр.

Россия коруттарын ийик сайдыыларыгар сүнгэн суосталанаар батыбардар буолаллара ахсааннаах хонуктар хааллылар. Саха таһыылар Россия парламеныгар Российскай Федерация Федеральнай Мунньаарын Федерациятын Сэбиэтигэр 14 №-дээх укуруттан Саха Республкаатын Президент Михаил Ефимович Николаев депутакка кандидатынан регистрациламмыта сирдээх.

Бийиги саха Дьолугар көстүбүт уонка олус наадалаах нэмигэ кээббит ийиникэ М. Е. Николаевы араабыт. Иккис Президент быһыытынан олохтообут дьаһалларын хурдугу саха дьахтара үбэлээх-сааһытар көрсүбэтэдэ. Олору сүрүдүннэ, үтүө санаатынан ылыммыт дьахтар киһи олоххо илдьэрингэ ылсан үлэһэн эрэр. Ити ылымнар дьаһаллар бартыһа нуруот кэскилнэгэр туһаныллыы билтара өтө көстөр.

Ийн сөрүктар туолууды-
рдык чыныгу туохха көрөбүт-

туй? Рынок чар тыһыа сабардаабыт кэмнэргэр дыа көргөһүтэ, ийэлэргэ, пөһөдүһүнэ кыаммат араҥа тыгар социальнай көмө туруктаахтык олоруулар буолбуту санааны көтөүр Саха Республикаһыан Президиумтун ийэлэргэ дыа көргөһүтэ, ийэлэргэ көмүскэллэргэр уонна демографическай политика проблемаларыгар үлэлэхтээх комитет тэрийдүбүт национальнай политикаҥа олоххо киллэрингэ тирээгинэн уонна мөккүлээн буолда. Билиҥи бу комитет үлэлтэргэр күүс-көмө буолуохтаахпыт, кини бары саҥаларыныарын үлэһин олоруохтаахпыт.

Саха нуруотун төрөтөр-ууйатар ийэ дьомхот М. Е. Никольский Президент быһаатынан улахан болгомто-ну уурда, онуоха биир хардым быһаатынан республикара Ийэ күнүн анаан-минээн олохтоото. Минниктин да кэскили түстүүр атын даһаны дьа-һаллар олохтоон иһэлэ-тиэр эрэнэбит.

Саха норуотун тулаар үөлүттэн, юни сыйдык ырытыттан, эрэиттэн-мунуттан үүнөн-сайдан тахсыбыт, государственнай деятельбит, норуоттук ыһаһраттан кыһалар, олохун олох оностубут, ыһыстыыр, чакыы эрэир кыһыбыт, бэйэбит Президентимит М. Е. Николаев депутатка кандидаттынан туруоруулуута салмай тороостоох диир туран. Саха Республикатын бары дьахталларыт, күн-күбэй ыһаларын кэни-депутат мандатын ыларыгар ыһаһы биэрэрдим түмөсүбүн диир ыһаһыбыт!

(Ынтырымы конференция кытмылазхтарынан биыр санзанаан маладына).

